

AN BRADÁN FEASA

Tá an Bradán fite go dlúth linne agus lenár stair. Chothaigh an t-iasc maorga seo ár sinsir leis na cianta agus bhí meas as cuimse againn air mar is samhailchomhartha é ar thimpeallacht glan agus folláin.

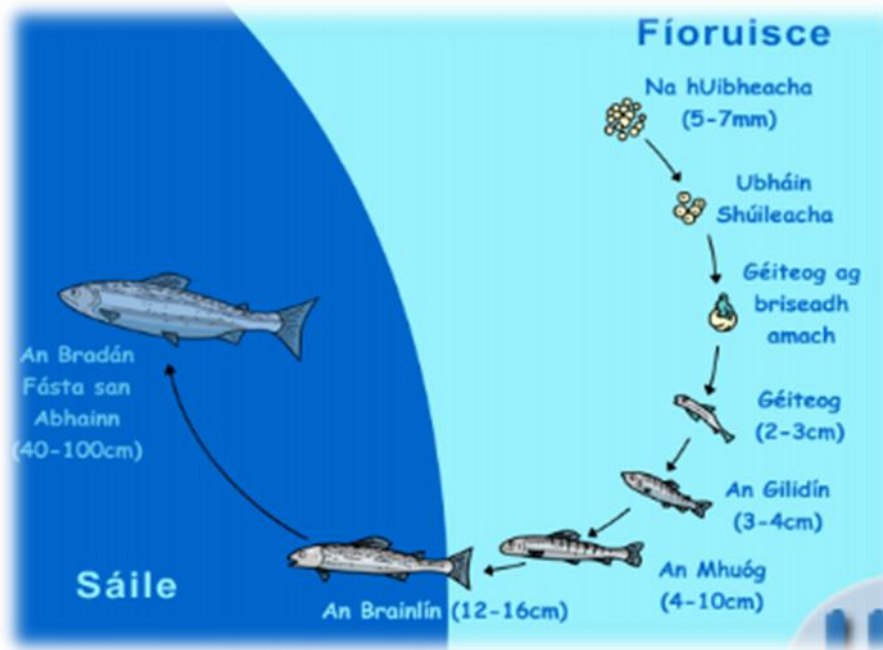
Tá an scéal 'An Bradán Feasa' mar chuid dár miotaseolaíocht. Bíonn scéal an Bradán Feasa ag inis dúinn fá caidé mar a fuair Fionn Mac Cumhaill a chuid eolais nó '**fios**'. Dár leis an scéal, d'ith an Bradán Feasa naoi gcollchnó, a thit ó naoi gcrann coill, isteach i *dTobar Segais*. Is tríd an eachtra seo a thóg an Bradán '*Fíos an Domháin*', agus cibé duine a d'ith a Bradán Feasa seo bheadh fios an tsaoil aige. Ba thríd tarlúint na cinniúna a d'ith an buachaill óg Fionn an Bradán Feasa agus a thóg fios uile an tsaoil.

Bhí ómos ag ár sinsir ar an bhradán mar ainmhí fiáin. Chothaigh an bradán iad tríd a fheoil agus thug sé spreagadh dóibh. Chonacthas an bradán mar iasc draíochtúil mar chaith sé a shaol idir dhá dhomhain, fionnuisce an tsrutha agus sáile na mara. Is dóiche is mar gheall ar an ábaltacht a bheith beo idir dhá dhomhain go raibh nasc idir an Bradán agus '*na daoine maíthe*' ins an '*saol úd eile*'

SAOLRÉ AN BHRADÁIN

Tá saolré an bhradáin suntasach, sceitheann siad a nuibheacha ar ghriothal glan ar ghrinneall na habhann. Nuair a bhriseann an bradán amach as an uibh bheirtear **geiteóg** air. De réir mar a fhásann sé is brea leis an bhradán óg a bhfuil anois **gilidín** air uisce reatha glan. Is ansin caitheann siad a n-óige dá gcothú féin ar fheithidí.

Agus dá nó trí bliana caite acu sa abhainn athraíonn an bradán a bhfuil anois **muóg** air a cheimic choirpe. Éiríonn an bradán níos gille go dtig dath an airgid air, faoin am seo bíonn sé réidh le dul isteach in uisce na farraige. Beirtear **brainlín** ar an bhradán anois. Tosaíonn an bradán aistear iontach trasna na farraige, in amanna chomh fada leis an **Ghraonlainn**. Le linn an ama seo bíonn siad ag ithe, ag snámh agus ag fás!. Ina dhiaidh bliana nó dhó tig an bradán ar ais chuig abhainn a óige, agus is minic tagann siad ar ais chuig an chuid den abhainn inar rugadh iad. Is cinnte le scileanna loingseoireachta mar seo gurbé an Bradán Feasa atá ann go cinnte

SNÁMH IN AGHAIDH AN EASA

Deirtear go minic sa chaint go mbíonn tú ‘**ag snámh in aghaidh an easa**’ nuair a shíltear go bhfuil an obair a bhfuil tú ag déanamh dó-dhéanta, ach is féidir leis an bhradán snámh suas easanna agus é an teacht abhaile go dtig barr na abhainn. B’fhéidir go bhfuil an Bradán Feasa ag teagasc dúinn an dóigh le coinneáil ar aghaidh leis an obair chrua agus gan éirí as!

BÍONN UISCE GLAN AGUS GLINNTE FOLLÁIN DE DHÍTH AG NA BRADÁIN

Bíonn an bradán agus a ghaol, an breac, beo beithíoch in aibhneacha na nGlinnte Aontroma mar a bhí leis na cianta. Bíonn uisce glan, reatha de dhíth orthu. Bíonn an bradán fá bhagairt ó uisce salach a feirmeacha agus na dabhcha múnlaigh. Bíonn ceimicí mar leacht tumtha na gCaorach srl. contúirteach dóibh fosta.

Fíricí faoin bhradán:

www.atlanticsalmontrust.org/learning-zone/index.html

<https://www.youtube.com/watch?v=oT-dy04pTLE>

<http://www.somethingfishy.ie/>

Tuilleadh eolais faoi... An Bradán Feasa and Fionn Mac Cumhaill:

www.askaboutireland.ie/learning-zone/primary-students/3rd-+4th-class/irish-3rd-+4th-